INVESTERINGSVERENIGING VOOR DE GEMEENTEN
VAN DE KEMPEN EN HET ANTWERPSE

BEGROTING EN STRATEGIE VOOR HET JAAR 2027
OPGESTELD IN HET KADER VAN ARTIKEL 432
VAN HET VLAAMS DECREET OVER HET LOKAAL BESTUUR

De financieringsvereniging IKA houdt in opdracht van de aangesloten steden en gemeenten verschillende participaties aan in de energiesector. *In deze Strategienota worden de voorgenomen strategie en beleidslijnen voor het werkjaar 2027 voor IKA voorgesteld.*

ALGEMEEN – WERKING

Sinds de oprichting van IKA in 1983 onderging de energiesector tal van wijzigingen. In een Vlaamse energiemarkt in beweging heeft de dienstverlenende vereniging IKA sinds haar ontstaan een grote groei gekend. Van een vereniging met een zeer klein startkapitaal van net geen 40.000 euro met substantiële schulden ter financiering van de participaties met piekmomenten tot boven 165 miljoen euro, een beperkte winstuitkering en een werking die voornamelijk IVEKA aanstuurde, groeide IKA uit tot de speler die ze nu is.

Naar aanleiding van de vrijmaking van de energiemarkt, kon IKA deelnemen in (lokale) groene stroomprojecten en niet kernactiviteiten (Electrabel/Suez, ECS, Telenet,…) vermarkten. Dankzij een doorgedreven mix van actief schuldbeheer, de aanwending van meerwaarden in een doordachte schuldafbouw, herinvestering in strategische participaties en stabiele dividendenstromen, groeide het belang van IKA in de transportnetten (aangehouden via Publigas en Publi-T) en vooral in de hernieuwbare energie. IKA voert een bewuste strategie om voornamelijk in het eigen werkingsgebied te investeren met de lokale besturen als partner.

De werking van IKA wordt verzorgd door de heer Lieven EX, die tevens secretaris en deskundige is van de vereniging, met de ondersteuning van de Grant Thornton voor de boekhouding.

FINANCIERING DISTRIBUTIENETBEHEER

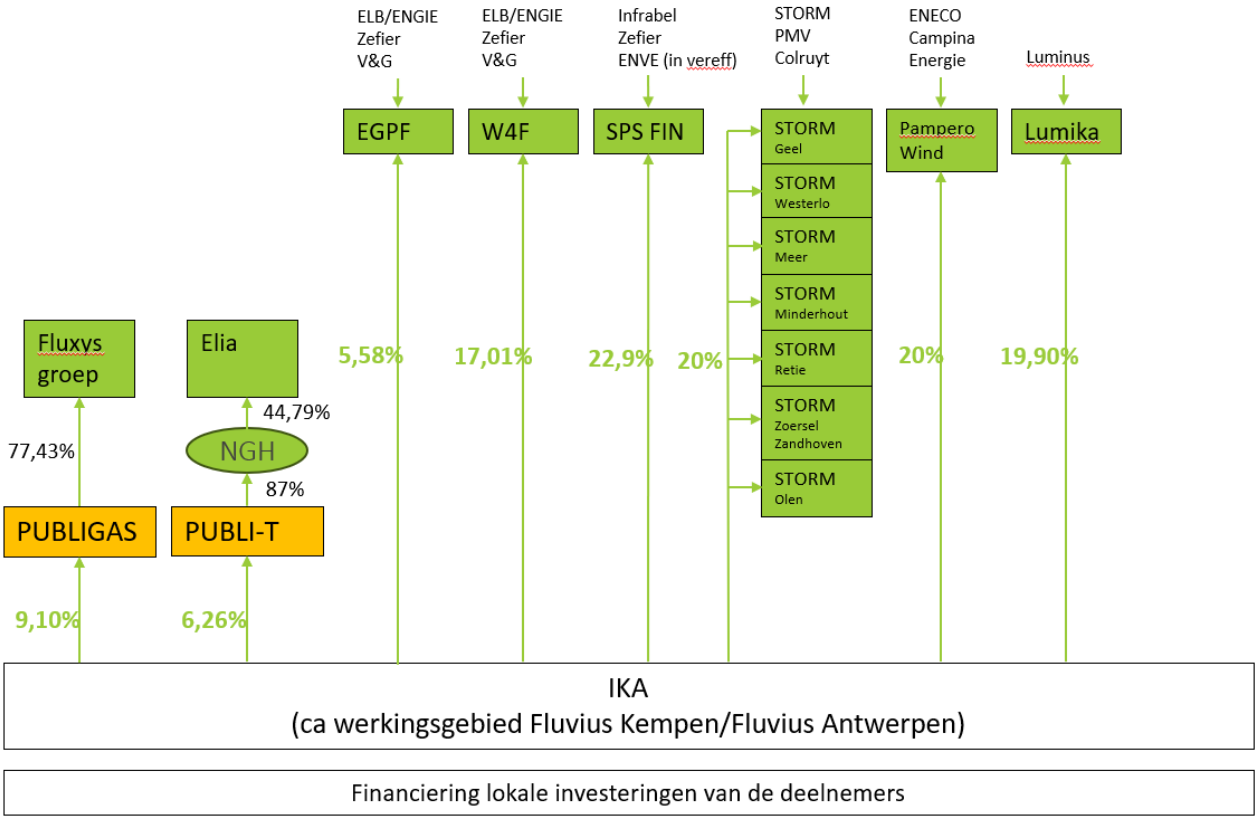
In het kader van haar maatschappelijk doel ondersteunt IKA de gemeentelijke vennoten bij de financiering van hun investeringen in de distributienetbeheerder Fluvius Kempen/Fluvius Antwerpen en historisch ook IGAO, INTERTEVE en TELEKEMPO. Binnen het werkingsgebied verzorgde IKA voor een aantal gemeenten in de vorm van doorgeefleningen de financiering van de aankoop van aandelen in de distributienetbeheerder. Hierbij houden de gemeenten deze distributienetaandelen rechtstreeks aan.

Oorspronkelijk werd een geleidelijke schuldafbouw voorzien. Met de opbrengsten uit eenmalige operaties bij IKA (verkopen Suez, Distrigas, Telenet, ECS…) werd een maximale schuldafbouw gerealiseerd en 80% van de kapitaalverhoging van IVEKA in 2014-2015 gefinancierd.

De onderliggende financieringen voor een totaalbedrag van 98 miljoen euro zijn voorgaande legislatuur volledig afgelost door inhoudingen op de dividenden IVEKA/Fluvius Kempen. De gemeenten konden dankzij deze financiering via IKA belangrijke aandelenpakketten verwerven zonder gemeentelijke inbreng, waarvan de dividenden nu volledig ten goede komen van de gemeentelijke begrotingen.

DE PARTICIPATIES VAN IKA

IKA is pleitbezorger voor een actieve betrokkenheid van de lokale besturen en wenst de evidente partner te blijven voor het financieren en beheren van strategische participaties in opdracht van de deelnemers met een focus op de uitdagingen die de energietransitie met zich meebrengt.
IKA wil in nauw overleg met zijn deelnemende gemeenten de strategische participaties beheren en tevens zijn steentje bijdragen bij de globale doelstelling voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen door bij de voorbereidende fase als intermediair op te treden en via een financiële participatie een deel van de opbrengsten te laten terugvloeien naar de gemeenten.

Er wordt naar gestreefd om de investeringen die namens de gemeenten aangegaan werden voor de verwerving van financiële vaste activa maximaal te financieren met eigen vermogen.

IKA houdt momenteel volgende strategische participaties aan:

- in het hogedruknet van gas van Fluxys via Publigas
- in het hoogspanningsnet van elektriciteit van Elia via Publi-T/Nextgrid Holding
- in lokale groenestroomprojecten

De aangehouden participaties kunnen in twee blokken onderverdeeld worden: de belangen in het transportnetbeheer en de investeringen in een aantal hernieuwbare energieparticipaties.

TRANSPORTNETTEN

De nieuwe aanpak na de vrijmaking van de energiemarkt leidde tot de verkoop van de participaties in Suez/Electrabel, Distrigas en Telenet en een versterking van de participaties in het lokale net. Dit zijn de distributienetten van Fluvius Kempen/Fluvius Antwerpen en de transportnetten van Elia en Fluxys.

De participaties in het transportnetbeheer van aardgas (Fluxys via Publigas) en van elektriciteit (ELIA via Publi-T) vormen de hoofdmoot van de investeringen van IKA en worden door de raad van bestuur dan ook aanzien als de kernactiviteiten van de financieringsvereniging. Via deze participaties staat IKA immers mee in voor publieke verankering van de gereguleerde transportnetbedrijven Fluxys en Elia, deze zijn beide cruciaal voor de bevoorradingszekerheid en dus ook het beheersbaar houden van de energieprijs.

Een verantwoorde vergoeding krijgen voor de geïnvesteerde fondsen blijft daarbij voor de gemeenten steeds een basisvoorwaarde. De activiteiten van Fluxys en Elia zijn onderworpen aan het toezicht van de federale regulator CREG, ook de vergoeding die aan de aandeelhouders wordt uitbetaald is aan de goedkeuring van de CREG onderworpen.

IKA bezit 9,10% van de aandelen Publigas en 5,92 % van de aandelen Publi-T en is daarmee een van de grotere Vlaamse spelers in de transportactiviteit van gas en elektriciteit.

In 2024/2025 werd langs Vlaamse zijde het aandeelhouderschap geherstructureerd rond de Vlaamse Energieholding (VEH) en tegelijk een bundeling van de aandelen in de schoot van de distributienetbeheerders in Transco Energy voorbereid.

De energietransitie zet ook Elia voor grote uitdagingen, de komende jaren zal het hoogspanningsnetbedrijf ruim 30 miljard investeren, waarvan bijna 10 miljard euro in de uitbouw van het Belgische stroomnet. Deze investeringen brengen kapitaalnoden teweeg.

Elia verhoogde in 2025 haar kapitaal met ruim 2,2 miljard euro waarop de verankeringsholding Publi-T via NextGrid Holding pro rata intekende.

Door de oprichting van NextGrid Holding, een samenwerking van Publi-T met Fluxys en de intrede van de federale investeringsmaatschappij SFPIM (pro rata de bestaande aandeelhouders) in Publi-T kan de kapitaalnood van Publi-T verlaagd worden van ruim 1 miljard euro naar ca 350 miljoen euro, met behoud van haar controlebelang. IKA tekende, zoals in de strategienota en budget 2026 voorzien, proportioneel in op 14.079 aandelen voor een bedrag van 21,6 miljoen euro. Deze operatie werd volledig gefinancierd in de schoot van IKA zonder inbreng van gemeentelijke middelen.

IKA financierde de laatste drie kapitaalverhogingen publi-T, deels met eigen vermogen en deels met nieuwe schulden. Hierbij werd de opbouw van schuld beperkt tot maximaal 75% van de te investeren bedragen. IKA leende met betrekking Publi-T voor een totaalbedrag van 28,5 miljoen euro, waarvan einde 2026 nog 20 miljoen euro openstaat.

De raad van bestuur wenst het belang in het transportnetbeheer minstens te handhaven en voert hiervoor een reserveringspolitiek met het oog op toekomstige kapitaalnoden te delgen.

Deze legislatuur wordt nog minstens één nieuwe kapitaalverhoging Publi-T verwacht, op basis van voorgaande kapitaalverhogingen wordt het aandeel van IKA hierin tussen op 21,6 en 34,6 miljoen euro geraamd. Ter financiering hiervan wordt in analogie met de voorgaande kapitaalverhogingen in een de opbouw van 30% eigen vermogen voorzien.

GROENE STROOMPRODUCTIE

IKA houdt in opdracht van de gemeenten meerdere participaties in hernieuwbare projecten aan. Het belang in EGPF (Electrabel Green Projects Flanders) is eerder historisch gegroeid. Einde 2017 werden EGPF en EGPF WWE samengevoegd tot EGPF. In 2014 werd toegetreden tot WIND4FLANDERS (W4F) een samenwerking tussen Electrabel, IKA , ZEFIER (de vroegere zusterverenigingen FINGEM, FINEA, FINILEK, FIGGA) en IBEG/Ventum&Green. Nadien werden ook met andere spelers samenwerkingen opgezet, IKA participeert zo in lokale projecten met STORM, INFRABEL, ENECO en Luminus.

Door middel van een financiële participatie via IKA kan een deel van de opbrengsten naar de gemeenten vloeien en blijven ze betrokken bij lokale projecten. Aan de gemeenten op wiens grondgebied een project gerealiseerd wordt, wordt een verhoogd aandeel van 50% van het aandeel van IKA aangeboden.

IKA participeert zo in verscheidene lokale groene productieprojecten in samenwerking met verschillende partijen.

In het werkingsgebied participeert IKA in lokale groene productieprojecten in Beerse, Geel, Hoogstraten, Meerhout, Meer, Minderhout, Olen, Oud-Turnhout, Retie, Schoten, Turnhout, Westerlo, Wuustwezel, Zoersel/Zandhoven,… in 110 windturbines en 17.000 zonnepanelen met een totaal vermogen van 323,33 MW. Deze productie vertegenwoordigt het stroomverbruik van ruim 210.000 gezinnen.

In alle windprojecten wordt gestreefd naar samenwerking met een coöperatieve om de lokale bevolking toe te laten mee te investeren.

Uit de participatie van **SPS FIN (IKA ism Infrabel en Zefier)**, het fotovoltaïsch project op de HST-tunnel in Schoten, dat na 10 jaar operationeel te zijn de overgedragen verliezen wegwerkte, wordt een laag maar stabiel dividend verwacht. Einde 2027 staan de gemeenten voor dit project nog voor borg voor een aandeelhouderslening van 0,5 miljoen euro (ten opzichte van 6 miljoen in 2010).

Voor de participaties in **W4F (IKA ism ENGIE/Electrabel, Zefier en Ventum&Green)** worden “Parent Company Garantees” en aandeelhoudersleningen ter beschikking gesteld. Aangezien ZEFIER, waar de groenestroomactiviteiten van FINEA, FINGEM, FINILEK, FINIWO en FIGGA zijn in ondergebracht, ondanks het samenvoegen van de onderliggende middelen niet steeds pro rata van haar aandeel kan financieren, worden door IKA en VENTUM&Green bijkomende middelen ter beschikking gesteld aan marktconforme voorwaarden. IKA stelt zo 4,2 miljoen euro ter beschikking van W4F, deze financiering werd in 2025 voor 10 jaar bevestigd. In 2026 werd een aandeelhouderslening aan W4F voor een bedrag van 0,5 miljoen omgezet in aandelen W4F.

STORM (met als stakeholders TINC, PMV, PMF Infrastructure Fund, EPICo, EPICo², Clean Energy Invest and Black Swan) realiseert met IKA lokale windprojecten in het werkingsgebied. De lokale besturen krijgen zo de mogelijkheid om via IKA deel te nemen in lokale windmolenprojecten. IKA neemt in de projecten voor 20% deel, zowel in het kapitaal als in aandeelhoudersleningen.

De participatie in **Pampero Wind (IKA ism ENECO en Campina Energie)**, startte in 2021 de geplande uitbreidingen op de Yepp en de Philips-site. Ook in Beerse werd een geplande uitbreiding gerealiseerd met een totaal kost van ca 10 miljoen euro.
IKA stelt aan Pampero Wind bijna 3 miljoen euro ter beschikking in de vorm van aandeelhoudersleningen.

De samenwerking met **Luminus** in **Lumika**, waarin IKA voor 19,9% deelneemt, werd door de buitengewone algemene vergadering 2023 eenparig goedgekeurd. In het werkingsgebied is het eerste project in Oud-Turnhout operationeel en zijn ter indicatieve titel projecten in voorbereiding in Hoogstraten, Brecht, Wuustwezel en Mol voor een totaal geraamd opgesteld vermogen van 30 MW en een totaal investeringsbedrag van ca 56 miljoen euro.

Mede dankzij de inkomsten uit de groene stroomactiviteiten, die vanaf boekjaar 2018 in stijgende lijn zijn, kon het uitkeerbaar dividend in de periode 2019-2025 op een hoog peil gehouden worden, en dit ondanks de financiering van de kapitaalnoden in de sector.

	Aandeel IKA		
EGPF (Electrabel Green Projects Flanders)	5,60%	19 turbines	38,5 MW
(IKA ism Zefier, Engie/ Electrabel)			
W4F (Wind4Flanders)	17,01%	68 turbines	207,13 MW
(IKA ism Zefier, Ventum&Green, Engie/Electrabel)			
STORM (Geel, Westerlo, Meer, Minderhout, Retie, Zoersel/Zandhoven, Olen)	20%	15 turbines	47,9 MW
(IKA ism STORM)			
SPS FIN	22,90%	17.000 panelen	4 MW
(IKA ism Zefier/Finea, Infrabel)			
PAMPERO Wind	20%	6 turbines	17,4 MW
(IKA ism ENECO Wind, CAMPINA Energie)			
Lumika	19,9%	2 turbines	8,4 MW
(IKA ism Luminus)			
TOTAAL		**110 turbines**	**323,33 MW**
		17.000 panelen	

De versnelde energietransitie zal de komende jaren hogere investeringsbedragen noodzaken. Om voldoende financieringsmarge te creëren wordt zowel schuld afgebouwd als reserves opgebouwd. De inkomsten uit groene stroomprojecten genereren netto beschikbare middelen die investeringsnoden mee kunnen delgen.

Toekomstige projecten

Bij de analyse van de toekomstige projecten wordt ook Fineg betrokken. IKA onderzoekt onder meer de mogelijkheid om ook deel te nemen in zonne- en warmteprojecten en batterijopslag.

De algemene vergadering van 22 juni 2026 keurde éénparig een mogelijke toetreding tot IGEAN Energie/VerdeR en Tethys goed. In het najaar 2026 wordt de effectieve toetreding verwacht**.**

Tethys GEEL
De stad Geel schreef een marktbevraging uit voor de “concessie warmtecluster Geel” doel is het produceren, distribueren en leveren van duurzame warmte (en evt. koelte) door de installatie van duurzame warmtebronnen en de realisatie van een warmtenet in centrum Geel. Voor dit project wenst de stad Geel een beroep te doen op IKA voor de financiering en participatie in het project.
IKA zal met FINEG toetreden voor gezamenlijk 25%.
De totale kapitaalnood van het project wordt momenteel begroot op € 0,5 miljoen, de financiering in aandeelhouders- of klassieke leningen op € 2 tot € 5 miljoen.

IGEAN Energie/VerdeR
IGEAN wenst de afvalsite Noord herin te richten tot een groene energiesite, met als doel om, via toepassing van vernieuwende innovatieve technieken, een antwoord te bieden op de klimaatuitdagingen van de aangesloten besturen. Hierbij wordt ingezet op groene energie via de bouw van een vernieuwde vergistingsinstallatie om flexibele hernieuwbare energie uit de verwerking van gft op te wekken, (dewelke maximaal geïntegreerd wordt in de bestaande vergistingsinstallatie).

Hiervoor werd door IGEAN een aparte privaatrechtelijke dochtervennootschap "**IGEAN Energie"** opgericht onder de vorm van een besloten vennootschap (BV). Voor het verkrijgen van een bankfinanciering dient er ook een liquide inbreng in het eigen vermogen zijn van 8 miljoen euro. Verschillende besturen wensen al dan niet gedeeltelijk beroep te doen op IKA om voor rekening en in opdracht van IKA-gemeenten te investeren en/of financieren. In het budget wordt een ingeschat maximumbedrag opgenomen, aangezien nog geen definitieve raadsbesluiten beschikbaar zijn. IKA zal in voortkomend geval onderliggend financieren, net als bij de overige participaties wordt de netto leninglast verrekend op de activiteit.

Versterking Eigen Vermogen Fluvius Kempen en Fluvius Antwerpen

Naar verwachting organiseren Fluvius Kempen en Fluvius Antwerpen in het najaar 2026 een kapitaalverhoging waarop de huidige gemeentelijke aandeelhouders met eigen middelen kunnen intekenen. In deze opzet is een deelname en financiering van IKA niet voorzien. De raad van bestuur bestudeert evenwel welke mogelijkheden IKA heeft om de gemeenten bij te staan bij toekomstige noden.

Budget IKA

Door éénmalige inkomsten maximaal aan te wenden voor schuldafbouw, is de schuldgraad van IKA zeer laag. IKA beschikt per 31/12/2025 over een solide balans met balanstotaal van ca 166,5 miljoen euro en een eigen vermogen van meer dan 132 miljoen euro waardoor de investeringsnoden maximaal gedelgd kunnen worden zonder cash-inbreng van gemeentelijke middelen. Hiertegenover staat een zeer beperkte schuld, die einde 2027 zal dalen tot bijna 37 miljoen waarvan 20 % ter financiering van lokale investeringen (met gemeentelijke borgstelling) en 50 % ter financiering van aandelen Publi-T. De schuldgraad blijft in 2027 dankzij een doorgedreven schuldafbouw onder 30%.

Er wordt gestreefd naar een uitkeringsbeleid waarbij de inkomsten die voorvloeien uit de strategische participaties die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de gemeenten maximaal uitgekeerd worden aan de gemeentebesturen.

<u>Borgstellingen</u>

1. Financieringen lokale besturen

In 2025 kwam de obligatie die IKA uitgeeft ter financiering van doorgeefleningen aan de gemeenten voor een resterend bedrag van 13,7 miljoen euro op eindvervaldag. Er wordt een actualisering van het CP/Obligatieprogramma voorbereid om ook de toekomstige financieringsnoden te kunnen delgen. Hiervoor zal indien dit dossier dit verreist aan alle betrokken besturen een raadsbesluit gevraagd dat als doel heeft de statutair voorziene borgstellingen te bevestigen.

2. Financieringen strategische participaties

Einde 2027 staan de gemeenten voor SPS FIN nog voor formeel borg voor een aandeelhouderslening van 0,5 miljoen euro (ten opzichte van 6 miljoen in 2010).
Voor de overige financieringen werd geen formele borgstellingen gevraagd, maar gelet op de statuten geleend op notoriteit. Met betrekking tot Publi-T staat wordt einde 2026 nog 20 miljoen euro met leningen gefinancierd. Er worden voor de overige participaties einde 2027 maximaal voor 3,5 miljoen euro bijkomende aandeelhoudersleningen verwacht.

Uitkeerbaar dividend IKA

IKA bouwt in beperkte mate reserves op omwille van wettelijke redenen, beginselen van goed bestuur of participatieopportuniteiten binnen de IKA-doelstellingen waaraan de raad van bestuur gevolg geeft. IKA wenst participatieopportuniteiten maximaal in eigen schoot te financieren om zo de gemeentelijke begrotingen niet te belasten.

IKA voorziet de voorziene kapitaalaflossingen zonder nadelige invloed op het huidige dividend te kunnen delgen, de netto rentolasten worden per betrokken activiteit in het resultaat verwerkt.

Met betrekking tot de werking worden de aan de onderliggende participaties toe te wijzen resultaten rechtstreeks in de betreffende rekeningsectoren verwerkt. IKA reserveert een groot deel van deze inkomsten met het oog op herinvesteringen in de elektriciteit gebonden activiteiten.

Uit de groene stroomparticipaties worden geen hogere inkomsten verwacht, de steun voor het merendeel van de projecten wordt immers op basis van de bandingfactor jaarlijks herrekend. De tijdelijke meerinkomsten door de hoge energieprijzen worden hierdoor (vaak zelfs over-) gecorrigeerd, wat een daling teweegbrengt de komende jaren.

In boekjaar 2024 werd een uitzonderlijk goed resultaat bekomen uit de groene stroom participaties. Over alle groene stroomparticipaties heen wordt voor 2026/2027 echter een netto uitkeerbaar resultaat in lijn met voorgaand boekjaar 2025 verwacht.

Voor boekjaar 2026 (uitkering juni 2027) wordt er een uitkeerbaar resultaat begroot van 8,3 miljoen euro. Het aandeel van de groene stroomprojecten, die volatieler kunnen zijn, bedraagt hierin 6%. IKA streeft ernaar het dividend op dit niveau te kunnen houden de komende jaren.